

K

ปัญหาพิเศษ

4
เรื่อง

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนทบุรี

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND TEACHING
DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE SECONDARY SCHOOLS IN NONTABURI
PROVINCE

โดย

นางสาววิทิตยา กวีรัตน์

เลขหมู่ SP0 787.3 576

เลขทะเบียน 007600

วัน เดือน ปี 9 มี.ค. 2537

ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ฯ สจล.

A007600

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2536

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕
เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ

นางสาวอิทธิยา กาวรัตน์

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND
TEACHING DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE SECONDARY
SCHOOLS IN NONTABURI PROVINCE

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
เพื่อศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการ
จัดการเรียนการสอน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนวิชาเกษตรระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู-
อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี เนื่องจาก
ประชากรมีน้อย ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนครู 47 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและเรียบ-
เรียง จากผู้ทำการวิจัยในเรื่องนี้หลาย ๆ คน ข้อมูลที่ได้นำมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์สถิติ
โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษาลักษณะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่พบว่า เป็เพศชาย
มีสถานภาพสมรสแล้ว อายุราชการโดยเฉลี่ย 15-19 ปี จึงมีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า
7 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิกการศึกษาด้าน ค.บ และ วท.บ ด้านเกษตรศาสตร์
มากที่สุด เป็นอาจารย์ระดับ 2 ที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น เกินกว่าครึ่งในหน้าที่นอกเหนือ
จากการสอน ซึ่งงานสอนจะรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกซ้อม 2 วิชา และจำนวนห้องที่สอนอยู่ระหว่าง 4-6 ครั้ง/สัปดาห์ และครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ยัง
 ส่วนนี้ในหน้าที่และความรับผิดชอบของงานด้วยความพอใจในการที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับ
 ปรุงการสอนให้ดีขึ้น โดยการเข้ารับการฝึกอบรมความรู้อยู่เสมอ และส่วนใหญ่จะสนใจการเกษตร
 ด้านการผลิตพืช

จากการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนด้านความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนครู-
 อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ต้องการให้การจัดระบบการเรียนการสอนให้สัมพันธ์และสอดคล้อง
 คล้องกับท้องถิ่น ให้โรงเรียนจัดให้มีโครงการ หรือชมรมหรือกลุ่มนักเรียนที่สนใจการเกษตรและ
 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องในด้านความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน
 ต้องการเข้าฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรอย่างมาก และความต้องการส่วน
 ใหญ่ในเรื่องต่าง ๆ จะมีในระดับมากในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน พบว่า
 การที่ครู-อาจารย์เกษตรมีงานอื่นต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก มากที่สุด การเตรียม
 การสอนของครู-อาจารย์เกษตรเกิดปัญหามากกว่าการเรียนการสอนน้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ตามการจัด
 การเรียนการสอนพบว่ามีปัญหาในระดับปานกลางในแทบทุกเรื่อง เช่น การขาดพื้นที่ทำการเกษตร
 การขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนและความสนใจเรียนวิชาเกษตรของนักเรียน เป็นต้น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่าครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ขาดพื้นที่ในการปฏิบัติงานเกษตร จึงเสนอให้จัดการเรียนวิชาที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน
 และต้องการให้ฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของการเกษตร เพื่อจัดสรรงบประมาณได้ถูกต้อง
 เหมาะสมด้านการเรียนการสอนต้องให้เน้นการปฏิบัติจริงให้มากควบคู่ กับทฤษฎีและการจัดการเรียน
 การสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของตลาด โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ใน
 เขตชุมชนควรสอนเรื่องไม้กระถางไม้ประดับมากกว่าอย่างอื่น และควรจัดทำวารสารหนังสือ
 ที่เหมาะสมกับนักเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนควรจัดสรรให้เพียงพอทุกโรงเรียนนอกจากนี้ยัง
 เสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูเกษตรที่ดี

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ไม่สามารถสอบถามได้ตามเวลาที่กำหนด
 ไว้ ทำให้มีความล่าช้าในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นผู้ทำการวิจัย จึงต้องมีการวางแผนในการติดตาม
 ตามแบบสอบถามกลับให้รัดกุมและรอบคอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่ได้รับ คือ เป็นข้อมูลสำคัญ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรีและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเกษตรของชาติต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ทำปัญหาพิเศษขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ราตรี ไชยคำภา อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

อนึ่งการทำปัญหาพิเศษสำเร็จได้ เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างดีจากครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ผู้ทำปัญหาพิเศษขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย และขอขอบพระคุณอาจารย์มานพ เอกจริยวงศ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำปัญหาพิเศษจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ความดีของปัญหาพิเศษทั้งหลายนี้ ขอมอบให้แก่บพการี บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อิทธิยา การ์ตัน

3 มีนาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่	

1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์	4
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา	6
2.2 การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	9
2.3 ภาระหน้าที่ของครูเกษตร	10
2.4 การพัฒนาครู-อาจารย์เกษตร	10
2.5 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียน	12
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
3. วิธีดำเนินการวิจัยและอุปกรณ์	
3.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย	16
3.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือก	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	17
4.	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
4.1	การวิเคราะห์ข้อมูล	20
4.2	ผลการวิจัย	21
5.	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัย	42
5.2	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม		45
ภาคผนวก		47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสถานภาพโดยทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	22
2. แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	29
3. แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร	31
4. แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	33
5. แสดงความต้องการในการปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้มี ประสิทธิภาพ	36
6. แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการสอนวิชาเกษตร	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับ การศึกษาเป็นเครื่องมือและกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ดังนั้นมนุษย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังก้าวให้หลุดพ้นจากความล้าหลังต่างให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก และต่างให้ความสนใจในการแก้ไขอย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศซึ่งดำเนินการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ประเทศไทยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ได้มีการเร่งรัดอัตราการเจริญทั้งในด้านวัตถุและการศึกษาโดยมีการทุ่มเทงบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งบทบาทและงบดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, 2535 หน้า 43-44)

เมื่อมีการประกาศให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้กำหนดระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาใหม่ เป็นมัธยมต้นและปลายระดับละ 3 ปี ได้กำหนดนโยบาย การศึกษาไว้ว่า " มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม " (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) การเตรียมเด็กใหม่พื้นฐานการประกอบอาชีพนั้นปรากฏว่าจากโครงสร้างของหลักสูตรสาขาวิชาการเกษตรจัดอยู่ในกลุ่มการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มวิชาพื้นฐานและวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาสาขาเกษตรมีน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เนื่องจากขัดกับเจตนาการมุ่งเรียนในระดับสูงของนักเรียน มีปัญหาการหางานและความต้องการของผู้ปกครอง ทั้งนี้จากผลงานการวิจัยหลายฉบับให้ข้อมูลตรงกันว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรไม่ต้องการให้บุตรหลานของตนมีอาชีพที่เหมือนกับตน โดยมีความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้บุตรหลานเลือกเรียนวิชาชีพที่ได้รับราชการ (จำเนียร น้อยท่าช้าง พ.ศ. 2523, สมจิต อภิชนาพงศ์ พ.ศ. 2533)

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครูเกษียณมีไม่เพียงให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและ เจตคติต่องานอาชีพเท่านั้น หากแต่ต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานจริงในอาชีพ ต้องจัดและบริการ นักเรียน เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุและสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาและและอุปสรรคความคืบไปด้วย แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอน วิชาเกษตรมักจะขาดหรือมีครูไม่เพียงพอ หรืออันมีสาเหตุจากการขาดทักษะในเรื่องนั้น และครู มีวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ มักจะขาดแคลน ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่อาจ จัดหาได้ครบสมบูรณ์ในด้านอาคาร และสถานที่ซึ่งวิชาสาขาเกษตรจะต้องมีคอกสัตว์ เรือนเพาะชำ หอเรียน และห้องปฏิบัติงาน โรงฝึกงานช่างเกษตร บ่อปลา และพื้นที่ทดลองการเกษตรเพื่อ ฝึกงานนักเรียน เป็นเรื่องยากที่โรงเรียนจะจัดหาหรือจัดสร้างให้ได้ เพราะเป็นการลงทุนที่สูง แต่ผลผลิต คือ นักเรียนที่เลือกเรียนมีจำนวนน้อย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2523 หน้า 297)

จากสภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในระดับมัธยมศึกษามุ่งฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความชำนาญ ที่สามารถปฏิบัติได้จริง และนำไปประกอบอาชีพได้ แต่การจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เปิด สอนวิชาเกษตร ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรและอีกประการหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ ความ ต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างไรและในรูปแบบใด เพื่อให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชา เกษตรระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งศึกษาสภาพของครูผู้สอนวิชาเกษตร การจัดการเรียนการสอน และปัญหาอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาจากครูผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 6 อำเภอ ดังนี้

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอปากเกร็ด
3. อำเภอบางกรวย
4. อำเภอบางใหญ่
5. อำเภอบางบัวทอง
6. อำเภอไทรน้อย

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 21 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนศรีบุญยานนท์
2. โรงเรียนสตรีนนทบุรี
3. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
4. โรงเรียนรัตนาธิเบศร์
5. โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์
6. โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม
7. โรงเรียนปากเกร็ด
8. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี
9. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
10. โรงเรียนสวนโพธิ์นิมิตรวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. โรงเรียนคลองพระอุดมวิทยาลัย
12. โรงเรียนบางกรวย
13. โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
14. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่
15. โรงเรียนนนทภีประชาอุปถัมภ์
16. โรงเรียนบางบัวทอง
17. โรงเรียนไทรน้อย
18. โรงเรียนราชฤทธินิคม
19. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย
20. โรงเรียนโสตศึกษาสงเคราะห์นนทบุรี
21. โรงเรียนบางใหญ่ สาขาโรงเรียนรัตนาธิเบศร์

1_4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบลักษณะทั่วไปของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี
2. ได้ทราบความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี
3. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอน ของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อผลิตครู - อาจารย์ ที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป
4. เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการสอนของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อผลิตครู - อาจารย์ ที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

1_5 นิยามศัพท์

ครู - อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 21 แห่ง ในจังหวัดนนทบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงวิธีการการเรียนการสอน วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง และมีประสิทธิภาพดีขึ้น

วิชาเกษตร หมายถึง วิชาที่จัดอยู่ในกลุ่มการงานและอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาถึงกระบวนการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง วิชาเกษตรกรรมที่จัดอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งวิชาในกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ พวกแรก เรียกว่า วิชาการงาน และพวกที่สอง เรียกว่า วิชาอาชีพ วิชาการงานเป็นวิชาบังคับ ส่วนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือก

กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาเกษตรกรรมที่จัดอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นวิชาบังคับตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เคยเรียนต้องเลือกเรียน วิชาชีพ 1 สาขาจำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้

การสอน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูจัดกระทำเพื่อให้เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของการสอน ดังนั้นการสอนจึงเป็นงานที่ครูมัธยมศึกษาเป็นผู้จัดกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนมัธยมศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขต 6 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู - อาจารย์ ผู้สอน
วิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ
เอกสารในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. การศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตร
3. ภาระหน้าที่ของครูเกษตร
4. การพัฒนาครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
5. ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. การศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา

2.1.1 การศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 1-2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะเพียงพอที่เลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงานตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ตามโครงสร้างของหลักสูตรได้จัดวิชาเรียน ดังนี้

1. วิชาบังคับแบ่งเป็นวิชาบังคับแกนและวิชาบังคับเลือก ซึ่งได้แก่รายวิชาต่อไปนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 วิชาบังคับแกน ได้แก่ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา
พละนาฏย ศิลปศึกษา
- 1.2 วิชาบังคับเลือก ได้แก่ สังคมศึกษา พละนฏย การงาน
2. วิชาเลือกเสรี ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้
  - 2.1 กลุ่มวิชาภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ
  - 2.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
  - 2.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา
  - 2.4 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ พละนาฏย ศิลปศึกษา
  - 2.5 กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ได้แก่ อาชีพ

กลุ่มวิชาการงานเป็นวิชาบังคับและเป็นวิชาพื้นฐานจำเป็นแก่การดำรงชีวิตแบ่งได้ 5 กลุ่ม
ต่อไปนี้เป็น คือ งานบ้าน การจัดการในบ้าน งานช่างพื้นฐาน งานเกษตรพื้นฐาน และงานผลิตภัณฑ์
จากวัสดุท้องถิ่น

กลุ่มวิชาอาชีพ เป็นวิชาเลือกตามความสนใจ และความถนัด แบ่งได้ 4 กลุ่ม
คือ งานผลิต งานบริการ งานเสริมงานผลิตและบริการ และงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

2.1.2 การศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 1-2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเข้าวิญญามีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านศักยภาพเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ตามโครงสร้างของหลักสูตร ได้จัดวิชาเรียนดังนี้

1. วิชาบังคับ แบ่งเป็นวิชาบังคับแกนและวิชาบังคับเลือก ซึ่งได้แก่รายวิชาต่อไปนี้
  - 1.1 วิชาบังคับแกน ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา และพละนาฏย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วิชาบังคับเลือก ได้แก่ พละนามัย วิทยาศาสตร์ พื้นฐานวิชาอาชีพ

2. วิชาเลือกเสรี ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.3 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ พละนามัย ศิลปะ

2.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

2.5 กลุ่มวิชาอาชีพ

กลุ่มวิชาอาชีพ จัดไว้ 4 กลุ่ม คือ งานผลิต งานบริการ งานเสริมงานบริการและงานบริการ และงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

วิชาเกษตรกรรมจัดอยู่ในหมวดวิชาอาชีพ กลุ่มงานผลิตเกษตรกรรม ซึ่งวิชาอาชีพตามโครงสร้างของหลักสูตร กำหนดให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรีจำนวน 46 หน่วยการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 60 ของหลักสูตร การจัดให้นักเรียนมัธยมศึกษาได้เลือกเรียนวิชาอาชีพได้จำนวนมากนี้ เพราะประชาชนมัธยมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะในแง่การพัฒนากำลังคนที่เป็นแรงงานระดับกลาง การสอนมัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมพัฒนาคนที่เข้าสู่อาชีพ หรือจะพัฒนาให้เป็นกำลังระดับอาชีพขั้นสูงต่อไปได้

กลุ่มวิชาอาชีพ นักเรียนอาจเลือกเรียนจากรายวิชาที่ปรากฏในเอกสารรายวิชาของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หรืออาจเลือกรายวิชาอาชีพจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่าได้ตามที่เห็นสมควร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 456) ได้กล่าวถึงกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาเกษตรกรรม ประกอบด้วยรายวิชาที่ตรงกับวิชาแกนวิชาอาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.ช พุทธศักราช 2524)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 462) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรดังนี้ คือ

2.2.1 หลักสูตรสอนวิชาเกษตร

1. หลักความเป็นประชาธิปไตย การสอนควรต้องคำนึงความต้องการของนักเรียน โดยครูควรเป็นผู้ที่จะคอยช่วยเหลือเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและการประเมินผล
2. หลักการใช้ประโยชน์ ครูและนักเรียนควรได้ร่วมกันพิจารณาถึงความรู้และทักษะซึ่งจะสามารถนำไปใช้ได้ในเวลาอันใกล้ โดยทั่วไปการจัดการเรียนการสอน มักคำนึงถึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในอนาคต
3. ความพร้อม จำเป็นต้องให้นักเรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนโดยให้นักเรียนได้เห็นถึงประโยชน์ของสิ่งที่เรียนนั้นว่าสามารถนำไปใช้ได้ทันที
4. การเรียนด้วยการปฏิบัติจริง การเรียนต้องเน้น "การเรียนในสิ่งที่เราทำได้" การเรียนโดยการพูดถึงสิ่งที่ไปเป็นเนื้อหาโดยไม่ลงมือปฏิบัติจริง คือการทํานานบนกระดาษนักเรียนย่อมไม่เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงถึงปัญหาของการปฏิบัติในการเกษตร

2.2.2 ลำดับขั้นการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ได้ผลดี

1. ครูและนักเรียนต้องปฏิบัติงานร่วมกันในการเรียนการสอน ด้วยหลักการของประชาธิปไตย
2. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลสภาพปัจจุบัน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาที่แท้จริงเพื่ดำเนินการแก้ปัญหาที่แน่นอนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ครูและนักเรียนต้องยึดถือวัตถุประสงค์อยู่ตลอดเวลาในขณะที่มีการเรียนการสอน โดยวางแผนในใจอยู่เสมอและประเมินผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบกับ วัตถุประสงค์

5. ครูและนักเรียนร่วมกันแก้ไขปรับปรุงและขยายวัตถุประสงค์ให้กว้างขวางขึ้นเมื่อ ผลการแก้ปัญหาที่มีความก้าวหน้า ทั้งนี้ต้องมีการวางแผน มีการประเมินผลและมีการแก้ปัญหา อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2.3 ภาระหน้าที่ของครูเกษตร

มหาวิทยาลัยศรีโทยังธรรมราช (2532 : 479) ได้กล่าวถึงการมอบหมายและความรับผิดชอบของครูเกษตรคือ ภาระหน้าที่ของครูเกษตรนั้นนอกจากในด้านการสอนแล้ว ยัง ต้องมีงานด้านอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เช่น การดูแลแปลงพืช คอกสัตว์ เรือนเพาะชำ โรงฝึกงาน บ่อปลา เครื่องมืออุปกรณ์การนิเทศก์โครงการเกษตรภายใต้การนิเทศที่บ้านนักเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องช่วยงานอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นส่วนรวมอีกด้วย การมอบหมายภาระกิจและหน้าที่ แก่ครูเกษตรแต่ละคน จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะการที่ครูเกษตรต้องรับผิดชอบอื่น หลายด้านเกินไป จะทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ และจะเป็นผลเสียต่อการเรียนของนักเรียนในที่สุด นอกจากนี้การรับผิดชอบงานหนักมากเกินไป ย่อมทำให้ครูเกษตรเสียขวัญและกำลังใจ อีกทั้ง ภาระหน้าที่ของครูเกษตรนั้นแตกต่างจากครูอื่น ๆ เพราะงานที่ครูเกษตรรับผิดชอบ นั้นอาจต้องดูแลตลอดเวลา เช่น การดูแลเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ต้องมีการให้อาหารอย่างสม่ำเสมอ การปลูก พืชก็เช่นเดียวกันต้องมีการรดน้ำ ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืชและศัตรูพืชตลอดเวลา งานของครูเกษตรจึง เป็นงานที่ไม่มีวันหยุด

2.4 การพัฒนาครู - อาจารย์ผู้สอนเกษตร

ครู - อาจารย์ผู้สอนเกษตรต้องมีการพัฒนาตนเองให้รอบรู้อยู่เสมอ เพื่อร่วมแก้ไข ปัญหาของเกษตรกรและของตนเอง จะเห็นได้ว่าปริมาณงานของครู-อาจารย์ผู้สอนเกษตรมีมากและหลาย ประเภทการที่จะทำให้ครู-อาจารย์เกษตร ได้รับความรู้ ความสามารถในการทำงาน สันต์ ธรรม- บำรุง (2525 : 110-120) ได้เสนอวิธีการกระตุ้นครู - อาจารย์ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การสำรวจความต้องการของครู ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ควรสังเกตความต้องการของผู้สอนกล่าวคือ ความต้องการของครู - อาจารย์เป็นไปในทางวิชาการ หรือการช่วยเหลือตนเอง

2. การประชุมร่วมกันอยู่เป็นเนืองนิจ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ควรจัดการประชุมบ่อย ๆ โดยมีปัญหาและกำหนดเวลาขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวิชาการซึ่งกันและกัน

3. การอบรมครูประจำการ เป็นการอบรมครูที่สอนมานานแล้วและครูผู้มวดน้อย เพื่อให้ทันตัวทางด้านวิชาการ

4. การสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งหมายถึงการร่วมออกความคิดเห็นในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งอาจจะ เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อกระตุ้นให้ครูตนเองในด้านความรู้ทาง วิชาการและจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

5. การแนะนำหนังสือหรือวารสาร เพื่อให้ครูได้ศึกษาอ่านเป็นการเพิ่มความรู้และเพื่อจะได้ แสดงความคิดเห็น

6. ส่งเสริมให้ครูไปศึกษาต่อในโอกาสที่สมควร เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการสอนที่ปฏิบัติอยู่ ให้ดีขึ้น

น้อย ศิริโชติ (2524 : 6-8) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องบริหารงานด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลน ผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะอย่างให้แก่หน่วยงานได้ดีซึ่งสอดคล้องกับ เสนาะ ติเฮียว (2522 : 112) ให้ความเห็นไว้ว่า การอบรมเป็นทางที่จะทำให้ผู้รับการอบรมได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้ความชำนาญปฏิบัติมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาและทัศนคติที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นตาม แนวที่องค์การกำหนด

รัชนี้ สมสา (2525 : 13-15) ได้อ้างถึง จูเนียร์ดี เตเชะเชียวเลิศ(2525 : 15) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ครูจะต้องได้รับการอบรมให้มีความรักและซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเองและต่อสังคม เป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาเป็นเสียสละและต้องมีหลักการที่ จะต้องให้การศึกษากับประชาชนแม้ประชาชนนั้นจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รพี ธรรม (2535 : 13-15) ได้อ้างถึง LANCELOT (1954 : 23) ซึ่งได้กล่าวว่า ครูดี คือคนที่มีความพร้อมหลายอย่าง เช่นทักษะในการสอน ความรู้ที่นำเสนอ การรู้จักตัดสินใจว่าจะเอาเนื้อหาวิชาส่วนใด ตอนใดมาสอนใคร ความเข้าใจในศิษย์เป็นราย ๆ ไป ข้อเสนอแนะของ LANCELOT โดยสรุป คือ การพัฒนาด้านความคิด การพัฒนาด้านทักษะต่าง ๆ และการพัฒนาความสามารถในการใช้มือ แต่สิ่งสำคัญที่สุด จะต้องยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงานได้แก่การรักษาระดับความสนใจในงานไว้ให้คงอยู่อย่างสม่ำเสมอ

2.5 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียน

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ (2533 : 30-31) อ้างถึง กำจัด เกตุสิงห์ ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาเกษตรมีข้อบกพร่องหลายประการ คือ

1. ปรัชญาและนโยบายในการจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรมไม่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเรียนสอนคลุมเครือไปด้วย เช่น โรงเรียนไม่แน่ใจว่าจะผลิตนักเรียนออกไปเพื่อรับราชการหรือออกไปเป็นเกษตรกร สาเหตุของความคลุมเครือในปรัชญาและนโยบายจึงทำให้สถานศึกษามุ่งสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาการเกษตรจึงผลิตคนระดับกึ่งฝีมือที่ไม่มีคุณภาพพอ

2. การสอนวิชาเกษตรไม่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงในสังคม ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีเนื้อที่จำกัด ฉะนั้น การฝึกภาคปฏิบัติจึงไม่อาจทำให้สมจริงได้ทำให้นักเรียนไม่สามารถออกไปแก้ปัญหาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าลงทุนเพื่อประกอบอาชีพจึงคอยแต่จะรับราชการ

3. ประชาชนขาดความเชื่อถือในด้านคุณภาพของโรงเรียน จึงไม่นิยมให้เด็กของตนเรียนด้านวิชาชีพ

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ (2533 : 34-37) อ้างถึง พิทยา ชวิญทอง (2523 : 11-16) การสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาอยู่มากและเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการสอนวิชาเกษตร ซึ่งพอจะแยกแยะปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดพื้นที่ทำการเกษตร เป็นปัญหาทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนเปิดใหม่

2. ปัญหาเรื่องน้ำที่จะใช้เพื่อการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ทำการเกษตร
4. ขาดสถานที่เพาะชำ
5. ขาดแคลนอาคารเรียนเกษตร
6. ปัญหาการขาดตำราเรียน คู่มือ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ
7. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการสอนเกษตรน้อย
8. นักเรียนไม่มีทุนในการจัดทำโปรแกรมการผลิตทางการเกษตรตามที่ได้เล่าเรียนมา
9. ครูเกษตรทำการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ
10. ผู้ปกครองและชุมชนไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนเรียนเกษตร
11. ครูเกษตรขาดความรักในอาชีพครูเกษตรอย่างแท้จริง
12. ปัญหาค่าตอบแทนความดีความชอบที่ครูเกษตรควรจะได้รับ
13. ปัญหาการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรม โอกาสที่ครูเกษตรจะได้ศึกษาต่อมีน้อย

จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นข้อที่จำเป็นต้องพิจารณาว่าปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่เป็นผลทำให้การจัดการเรียนการสอนเกษตรไม่เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่

2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาเกษตรสามารถจัดให้แก่นักเรียนได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามความสามารถของครู - อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อม งบประมาณ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเวลาในการปฏิบัติผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาเกษตรไว้ดังนี้

โสม อูมา (2534 : 43) ได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาจะเน้นหนักการจัดการด้านพีชกรรมมากกว่า

สาขาสัตวบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการประเมินผลการเรียน จะประเมินผลตามผลการปฏิบัติงาน ส่วนทฤษฎีจะประเมินจากแบบสอบถาม (ข้อสอบ)

2. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

ครู - อาจารย์เกษตร ยิงขาดเอกสารประกอบการสอนที่ยังมีไม่ครบตามเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดขึ้น

3. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเลือกวิชาเลือกเสรีกลุ่มงานผลิตเกษตร

สาเหตุที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีกลุ่มงานผลิตเกษตรกรรม เพราะเรียนแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้

สุทธิชาย ปรัชยาศ (2519 : 73-76) ได้ทำวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบ 1 กรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเกษตรกรรม ซึ่งมีทั้งหมด 20 โรงเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารเข้าใจโครงการเกษตรภายในใต้การนิเทศ ชุมชนเกษตรกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย และมีความเห็นว่าการทำโครงการเกษตรภายในใต้การนิเทศควรจัดทำทั้งที่บ้านและโรงเรียน วิชาที่เปิดสอนควรให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพท้องถิ่น ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากรมีความคิดเห็นว่า ครูเกษตรมีน้อย ส่วนปัญหาในการจัดการศึกษาเกษตรกรรม สวัสดิการ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ นักเรียน และเรื่องงบประมาณกับการจัดโครงการเกษตรต่าง ๆ

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2523 : 82-87) ได้ทำการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2522 ซึ่งทำการศึกษาแล้วพบว่า ผลของการศึกษาที่สำคัญ ๆ สรุปได้ คือ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นที่สามารถปฏิบัติตามหลักสูตรในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ

1. ครูผู้สอนขาดความต้องการของหลักสูตรในเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและยังติดการสอนแบบเดิมไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร

2. ไม่สนองความประสงค์ของหลักสูตรในเรื่องการสอนวิชาอาชีพได้ เพราะขาดสถานที่ฝึกงานอาชีพสถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือและค่าใช้จ่ายสูง

3. ขาดอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และครูไม่สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นได้ เพราะกลัวความไม่ต่อเนื่องของหลักสูตร
5. หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไปไปสอนไม่ทัน
6. เนื้อหาหลักสูตรไม่เอื้ออำนวยต่อการออกไปประกอบอาชีพได้จริง
7. เนื้อหาหลักสูตรไม่เอื้ออำนวยและไม่มีอย่างต่อเนื่องในการศึกษาในชั้นสูงต่อไป

พิบูล รื่นเรใจ (2526 : 115) ได้ศึกษาเรื่องข้อคิดเห็นของครูเกษตรในเขตการศึกษา 1 เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาสรุปได้ว่าพบปัญหาหลายประการ คือ

1. นักเรียนไม่ได้เลือกเรียนด้วยใจรัก แต่เรียนเพราะเลือกเรียนได้
2. ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน
3. ไม่มีการประสานงานร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนให้นักเรียนเรียนสายวิชาเกษตรกรรม
5. หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไปไปสอนไม่ทัน
6. เนื้อหาหลักสูตรไม่เอื้ออำนวยต่อการออกไปประกอบอาชีพได้จริง

จักรทิพย์ ศรีจตุพร (2521 : 48-49) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกษตรและผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากบุคลากร ผู้ร่วมงานของครูเกษตร พบว่า ผู้บริหารให้ความสนใจต่อการสอนเกษตรน้อย ครู - อาจารย์เกษตรบางกลุ่มมีความเข้าใจในการศึกษาเกษตรไม่เพียงพอ ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการปฏิบัติงานเกษตร นักการศึกษาโรงขาดความรับผิดชอบ
2. ที่ดินบางแห่งไม่พอ และไม่เหมาะสมกับการฝึกงานเกษตร

วิธีดำเนินการวิจัยและอุปกรณ์

3.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู + อาจารย์ ที่สอนวิชางานเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 47 คน

3.1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง จำนวน 18 คน

โรงเรียนศรีรัตนานนท์ จำนวน 5 คน

โรงเรียนสตรีนนทบุรี จำนวน 2 คน

โรงเรียนเอมภากรดาราม จำนวน 4 คน

โรงเรียนรัตนธานีเบตร์ จำนวน 2 คน

โรงเรียนเบญจมาชานส์ จำนวน 3 คน

โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จำนวน 2 คน

3.1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอปากเกร็ด จำนวน 14 คน

โรงเรียนปากเกร็ด จำนวน 4 คน

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี จำนวน 4 คน

โรงเรียนวมินทร์ราชินีศรีทองวังนนทบุรี จำนวน 1 คน

โรงเรียนโพธิ์นิมิตรพิทยาคม จำนวน 3 คน

โรงเรียนคลองพระอุดมพิทยาคม จำนวน 2 คน

3.1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางกรวย จำนวน 4 คน

โรงเรียนบางกรวย จำนวน 1 คน

โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี จำนวน 1 คน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จำนวน 2 คน

3.1.4 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางใหญ่ จำนวน 4 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่	จำนวน	3 คน
โรงเรียนเนนทกิจประชาอุปถัมภ์	จำนวน	1 คน
3.1.5 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางบัวทอง	จำนวน	4 คน
โรงเรียนบางรักใหญ่ สาขารัตนาธิเบศร์	จำนวน	1 คน
โรงเรียนบางบัวทอง	จำนวน	2 คน
โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี	จำนวน	1 คน
3.1.6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอไทรน้อย	จำนวน	3 คน
โรงเรียนไทรน้อย	จำนวน	2 คน
โรงเรียนราชฤกษ์นิคม	จำนวน	1 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือก

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนประชากรน้อย จึงใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนของครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้มี 2 แบบ คือ แบบสอบถามชนิดปลายปิดและชนิดปลายเปิด

3.3.2 วิธีสร้างและลักษณะของแบบสอบถาม

1. ศึกษาข้อมูลโดยทั่ว ๆ ไปของสภาพการศึกษาเกษตร ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับจำนวนครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรายงานการวิจัย เกี่ยวกับลักษณะของแบบสอบถาม

ถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สร้างแบบสอบถามโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษและเรียบเรียงจากผู้วิจัยในเรื่องนี้หลาย ๆ คนแล้ว สรุปรออกมาเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน

4. สร้างแบบสอบถามตามรูปแบบมาตรฐาน ของการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อความเหมาะสมและสามารถเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์ได้

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน โดยได้แยกแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตร

2.2 เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตร

ตอนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู - อาจารย์ผู้สอน
วิชาเกษตร

3.2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของ
ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

3.3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยปกติจะต้องมีการทดสอบแบบสอบถามเพื่อความถูกต้องของการเก็บข้อมูล แต่การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกว้าง และผู้ทำงานวิจัยเรื่องนี้หลายคน จึงได้มีการออกแบบสอบถามและรวบรวมจากผู้วิจัยหลาย ๆ คน มาเรียบเรียงเป็นแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงไม่มีการทดสอบแบบสอบถาม

3.3.4 การส่งแบบสอบถามและการรับคืน

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ยื่นต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี ให้พิจารณาขอความร่วมมือ จากครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้กรอกแบบสอบถาม

2. สำหรับการส่งและรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ทางสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จัดส่งให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 22 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน 2535 - 15 มกราคม 2537 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 47 ชุด ได้รับคืน 47 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการเข้าตาราง ข้อมูลดิบและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนตัวอย่างที่ตอบในข้อนั้น

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

4.1.3 การคำนวณหาค่าคะแนนความถี่ของการประเมินความสำคัญ การประเมินความถี่ทำได้ดังนี้ คือ การตอบคำถามที่มี 5 คำตอบ

5 คะแนน สำหรับคำตอบมากที่สุด

4 คะแนน สำหรับคำตอบมาก

3 คะแนน สำหรับคำตอบปานกลาง

2 คะแนน สำหรับคำตอบน้อย

1 คะแนน สำหรับคำตอบน้อยที่สุด

การหาค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักของคำตอบ

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

การนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของประคอง กรรมสูตร (2528 : 70) ดังนี้

ในกรณีที่มี 5 หัวข้อ

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 = มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 = มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 = ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 = น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 = น้อยที่สุด

4.1.4 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D = \frac{\sqrt{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}}{N^2}$$

กำหนดให้ S.D = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$(\sum fx^2)$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนยกกำลังสอง

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2 ผลการวิจัย

การสำรวจข้อมูลของครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน ได้รวบรวมจากแบบสอบถามจำนวน 47 ฉบับ จากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามวิธีการได้ผลดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพโดยทั่วไปของครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	29	61.70
หญิง	18	38.30
2. อายุ (ปี)		
18-22	0	0.00
23-27	1	2.13
28-32	5	10.64
33-37	18	38.30
มากกว่า 37	23	48.93
3. สถานะภาพการสมรส		
โสด	12	25.53
สมรสแล้ว	32	68.08
หม้าย	2	4.26
หย่าร้าง	1	2.13
4. อายุราชการ		
1-5	0	0.00
6-10	5	10.64
11-14	16	34.04
15-19	17	36.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	9	19.15
5. ประสบการณ์ด้านการสอน		
ต่ำกว่า 2 ปี	1	2.13
2-5 ปี	1	2.13
4-5 ปี	2	4.26
5-6 ปี	4	8.51
มากกว่า 7 ปี	39	82.97
6. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ครู	0	0.00
อาจารย์ 1	4	8.51
อาจารย์ 2	39	82.98
อาจารย์ 3	4	8.51
อื่น ๆ	0	0.00
7. ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา, ปวส., ปมก., ปก.ศ.สูง หรือเทียบเท่า	4	8.51
ปริญญาตรี	41	87.23
ปริญญาโท	2	4.26
อื่น ๆ	0	0.00
8. วุฒิการศึกษาเกษตร/การเกษตร		
ป.ม.ก., ปก.ศ.สูง	4	8.51
ปวส.	2	4.26
วท.บ.	18	38.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ค.อ.บ	0	0.00
ศ.ศ.บ	1	2.12
ค.บ.	18	38.29
อื่น ๆ	4	8.51
9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน		
ฝ่ายแนะแนว	2	3.03
ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา	4	6.06
ครูประจำชั้น	33	50.00
ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา/ธุรการ	5	7.57
ฝ่ายปกครอง	7	10.60
อื่น ๆ	15	22.72
10. จำนวนวิชาที่สอนในปัจจุบัน		
1 วิชา	5	10.64
2 วิชา	16	34.04
3 วิชา	11	23.40
มากกว่า 3 วิชา	15	31.92
วิชาที่สอน ในรอบปีที่ผ่านมา		
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	10	8.87
การปลูกไม้ตัดดอก	3	2.54
การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจทั่วไป	1	0.84
การปลูกพืชผักสวนครัว	13	11.02
การผลิตเมล็ดพันธุ์พืช	1	0.87
การผลิตกล้าไม้	2	0.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การทำไม้ตัดไม้แคระ	3	2.54
การปลูกไม้ประดับ	13	11.02
การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	2	1.70
การเพาะเห็ดด้วยวัสดุผสม	2	1.70
การปลูกพืชสมุนไพร	4	3.38
การเพาะเห็ดอย่างง่าย	4	3.38
การเพิ่มผลผลิตพืช	1	0.87
การเลี้ยงปลาน้ำจืด	1	0.87
การเลี้ยงปลาสวยงาม	1	0.87
การจัดสวน	2	0.72
การเลี้ยงไก่ไข่	1	0.84
การผสมดินปลูก	2	1.70
การผลิตพันธุ์ไม้	1	0.84
การเลี้ยงไก่เนื้อ	1	0.84
โครงการเกษตร	13	11.02
งานเกษตรพื้นฐาน	22	18.64
การจัดการในบ้าน	1	0.84
ช่างขนมไทย	1	0.84
ช่างพื้นฐาน	1	0.84
สุขศึกษา	1	0.84
วิทยาศาสตร์	2	1.69
คณิตศาสตร์	1	0.84
กิจกรรม	8	6.78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนห้องเรียนที่สอน		
1-3	1	2.13
4-6	19	40.42
7-9	11	23.40
10-12	4	8.51
มากกว่า 12	8	17.02
จำนวนคาบสอนในแต่ละสัปดาห์		
1-4	3	6.38
5-8	8	17.02
9-12	8	17.02
13-16	13	27.66
17-20	4	8.51
21-24	2	4.26
25-28	3	6.38
29-32	1	2.13
การเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอน/ประสิทธิภาพ		
เคย	26	55.32
ไม่เคย	21	44.68
จำนวนที่วันได้รับฝึกอบรมเฉลี่ย	4	
12. ปัจจุบันท่านมีความสนใจในงานเกษตรสาขาใดมากที่สุด		
การผลิตพืช	26	55.31
การผลิตสัตว์	9	19.14
งานช่างเกษตร	5	10.63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

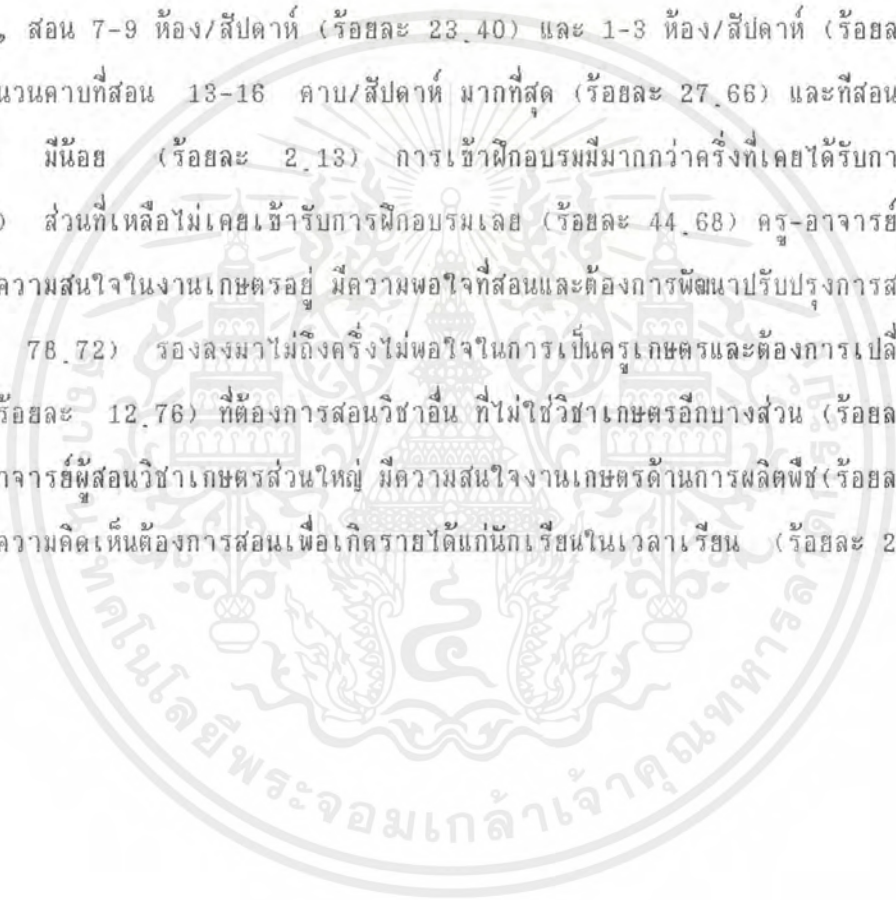
ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
งานธุรกิจเกษตร	11	23.40
งานอุตสาหกรรมเกษตร	16	34.04
งานครู-อาจารย์สอนเกษตร	11	23.40
13. ปัจจุบันท่านมีความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์เกษตร		
พอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น	37	78.72
ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตร	3	6.39
ไม่พอใจในการเป็นครูเกษตรและต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่	6	12.76
อื่น ๆ	1	2.13

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.70) ที่เหลือเป็นหญิง (ร้อยละ 38.30) และมีอายุมากกว่า 37 ปี (ร้อยละ 48.93) รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 33-37 ปี (ร้อยละ 38.30), 28-32 ปี (ร้อยละ 10.64) และ น้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 23-27 ปี (ร้อยละ 2.13) ครู-อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.08) มีสภาพสมรสแล้ว และมีอายุราชการระหว่าง 15-19 ปี (ร้อยละ 36.17) เกินครึ่งมี ประสบการณ์การสอนมากกว่า 7 ปี (ร้อยละ 82.97) มีเพียงเล็กน้อยที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 2 ปี และระหว่าง 2-5 ปี (ร้อยละ 2.13) เท่ากัน ครู-อาจารย์สอนเกษตรส่วนใหญ่ เป็น อาจารย์ 2 (ร้อยละ 82.98) จบระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นส่วนมาก (ร้อยละ 87.23) รองลงมา คือ จบระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 8.51) และจบปริญญาโทน้อยมาก (ร้อยละ 4.26) ทั้งระดับการศึกษาจะมีวุฒิส่วนมาก คือ ค.บ และ วท.บ เท่า ๆ กัน (ร้อยละ 38.29) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ปมก., ปกศ.สูง (ร้อยละ 8.51) และมีวุฒิทางด้านอื่น ๆ อีก ได้แก่ ศึกษาศาสตร วิชาโทเกษตร เป็นต้น

ในด้านความรับผิดชอบในการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 50) รองลงมา คือ หน้าท่อน ๆ ได้แก่ หัวหน้าหมวด (ร้อยละ 22.72) นอกนั้นได้แก่
 เจ้าหน้าที่พิเศษ ฝ่ายแผนงาน เป็นต้น และเป็นฝ่ายแนะแนวอีกด้วย (4.25) จำนวนวิชาที่สอน
 ส่วนใหญ่รับผิดชอบสอน 2 วิชา (ร้อยละ 34.04) และสอนวิชาจำนวน 3 วิชา (ร้อยละ 31.92)
 และมากกว่า 3 วิชา (ร้อยละ 23.40) น้อยที่สุด คือ สอนจำนวน 1 วิชา เท่านั้น (ร้อยละ
 10.64) ซึ่งวิชาที่สอนมากที่สุด คือ วิชาเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 18.64) รองลงมาสอนวิชา
 การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกไม้ประดับ และโครงการเกษตร ด้านกิจกรรมครู-อาจารย์
 เกษตรยังต้องรับผิดชอบชั้นอีก (ร้อยละ 6.87) จำนวนห้องที่สอน 4-6 ห้อง/สัปดาห์ (ร้อยละ
 40.42), สอน 7-9 ห้อง/สัปดาห์ (ร้อยละ 23.40) และ 1-3 ห้อง/สัปดาห์ (ร้อยละ 2.13)
 ส่วนจำนวนคาบที่สอน 13-16 คาบ/สัปดาห์ มากที่สุด (ร้อยละ 27.66) และที่สอน 29 คาบ
 /สัปดาห์ มีน้อย (ร้อยละ 2.13) การเข้าฝึกอบรมมีมากกว่าครั้งที่เคยได้รับการฝึกอบรม
 (53.32) ส่วนที่เหลือไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเลย (ร้อยละ 44.68) ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา
 เกษตรมีความสนใจในงานเกษตรอยู่ มีความพอใจที่สอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
 (ร้อยละ 78.72) รองลงมาไม่ถึงครึ่งไม่พอใจในการเป็นครูเกษตรและต้องการเปลี่ยนอาชีพ
 ใหม่ (ร้อยละ 12.76) ที่ต้องการสอนวิชาอื่น ที่ไม่ใช่วิชาเกษตรอีกบางส่วน (ร้อยละ 6.39)
 และครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่ มีความสนใจงานเกษตรด้านการผลิตพืช (ร้อยละ 55.31)
 มีผู้แสดงความคิดเห็นต้องการสอนเพื่อเกิดรายได้แก่นักเรียนในเวลาเรียน (ร้อยละ 2.13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 47	ร้อยละ
1. ปัจจุบันโรงเรียนของท่านเปิดสอนวิชาเกษตรในลักษณะใด เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพ หรือวิชาการ หรือวิชาบังคับนักเรียนทุกคนต้องเรียน	12	25.53
มีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้นักเรียนเลือกเรียน	5	10.64
มีลักษณะทั้งสองลักษณะข้างบน	30	63.83
2. จำนวนครู-อาจารย์ ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน		
1 คน	5	10.64
2 คน	11	23.40
3 คน	13	27.66
4 คน	12	25.53
5 คน	6	12.77
มากกว่า 6	0	0.00
3. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรประเมินความรู้ความสามารถในการสอนวิชาเกษตรอยู่ในเกณฑ์		
มาก	17	36.17
ปานกลาง	27	57.44
น้อย	1	2.13
น้อยมาก	2	4.66
4. ครู-อาจารย์ผู้สอนผู้สอนวิชาเกษตรเน้นการสอน		
ภาคทฤษฎี	1	2.13
ภาคปฏิบัติ	9	19.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 47	ร้อยละ
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กัน	35	47.14
สอนด้านเจตคติมากกว่าด้านทฤษฎีหรือปฏิบัติ	2	4.26
5. โรงเรียนที่ได้จัดพื้นที่/กิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานเกษตร เกี่ยวกับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ปลูกพืชผักสวนครัว	40	34.48
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	44	37.93
ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น	11	9.48
ปลูกพืชไร่	1	0.86
เพาะเห็ด	5	4.31
เลี้ยงปลาสวยงาม	30	25.86
เลี้ยงปลา	6	5.17
เลี้ยงสัตว์เล็ก	6	5.17
เลี้ยงสัตว์ปีก	7	6.03
อื่น ๆ	6	5.17

จากตารางที่ 2 พบว่าลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมให้เป็นวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพหรือการงานหรือวิชาบังคับและมีแผนการเรียนสำหรับให้นักเรียนเลือกเรียนได้ (ร้อยละ 63.83) รองลงมาเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมให้เป็นวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพหรือการงาน หรือวิชาบังคับเพียงอย่างเดียว (ร้อยละ 25.53) และการเปิดสอนแบบมีแผนการเรียนสำหรับให้นักเรียนเลือกเรียนพบน้อยมาก (ร้อยละ 10.64) จำนวนครู-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 27.66) รองลงมาคือ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 25.53) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 23.40) จำนวน 5 คน (ร้อยละ 12.55) และมีจำนวนครูน้อยที่สุด คือ 1 คน (ร้อยละ 10.64)

การเรียนส่วนใหญ่จะสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป (ร้อยละ 74.47) รองลงมา มีการสอนเน้นภาคปฏิบัติ (ร้อยละ 19.74) และการเน้นภาคทฤษฎี จะมีน้อยมาก (ร้อยละ 2.13) และมีการสอนที่เน้นเจตคติมากกว่าทั้งสองด้านอยู่เล็กน้อย (ร้อยละ 4.26) ใน การสอนฝึกปฏิบัติงานเกษตรมีการจัดพื้นที่และกิจกรรมให้นักเรียนในวิชาการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มากที่สุด (ร้อยละ 37.93) รองลงมาคือ วิชาการปลูกผักสวนครัว (ร้อยละ 34.47) วิชาการ เลี้ยงปลาสวยงาม (ร้อยละ 25.86) ส่วนวิชาพืชไร่ ได้รับการจัดพื้นที่และกิจกรรมให้ได้น้อย (ร้อยละ 10.63)

ตารางที่ 3 แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มี/น้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติ	12	25.53	21	44.68	14	29.78
2. แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร	33	70.21	14	29.78	0	0.00
3. โรงเรียนฝึกด้านพืชกรรม/ พืชทั่วไป	7	14.90	28	59.57	12	25.53
4. โรงเรียนด้านสัตวบาล/ สัตว์ทั่วไป	0	0.00	11	23.40	36	76.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มี/น้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน เช่น จอบ เสียม ฯลฯ	22	46.80	22	46.80	3	6.38
6. พันธุ์พืช	24	51.06	16	34.04	7	14.90
7. พันธุ์สัตว์	2	4.25	14	29.78	31	65.95
8. วัสดุฝึกเคมีภัณฑ์เกษตร (ปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง)	21	44.68	21	44.68	5	10.63
9. อุปกรณ์การสอน(โสตทัศนต่าง)	13	27.66	31	65.96	3	6.38
10. ตำรา หนังสือ เอกสารวิชาการ เกษตรต่าง ๆ	15	31.91	27	57.45	5	10.64
11. จำนวนห้องเรียน	20	42.55	20	42.55	7	14.89
12. ความร่วมมือสนับสนุนจากคณะ ครู-อาจารย์ และผู้บริหาร	23	48.93	19	40.42	5	10.63
13. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ ปกครองนักเรียน	17	36.17	20	42.55	16	21.27
14. คนงานช่วยดูแลงานเกษตรของ โรงเรียน	4	8.51	24	51.06	19	40.43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3 พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนที่มีอยู่อย่างเพียงพอในระดับสูง ได้แก่ แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร (ร้อยละ 70.21) พันธุ์พืช (ร้อยละ 51.06) และความร่วมมือสนับสนุนจากครู-อาจารย์ และผู้บริหาร (ร้อยละ 48.93) ตามลำดับ ส่วนสิ่งที่ไม่เพียงพอในการสอนวิชาเกษตร ได้แก่ อุปกรณ์การสอน (สื่อโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ) (ร้อยละ 65.96) และโรงเรียนฝึกด้านพืชกรรม/พืชทั่วไป (ร้อยละ 59.57) และ ยังมีหนังสือตำราเอกสารวิชาการเกษตรต่าง ๆ ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 57.45) และสิ่งอำนวยความสะดวกที่น้อยมากหรือไม่มีเลย ได้แก่ โรงเรียนด้านสัตวบาล/สัตว์ทั่วไป ซึ่งสัมพันธ์กับพันธุ์สัตว์ซึ่งโรงเรียนขาดในด้านนี้ หรือน้อยมาก (ร้อยละ 65.95) อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับขาดคนงานช่วยเหลืองานเกษตร หรือน้อยมาก (ร้อยละ 40.43)

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน

ตารางที่ 4 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรของโรงเรียนมีปริมาณเพียงพอและเหมาะสม	2.65	1.03	ปานกลาง
2. ความพร้อมและความรับผิดชอบในการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	3.00	1.01	ปานกลาง
3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน	2.76	0.77	ปานกลาง
4. การวัดและการประเมินผลวิชาเกษตรในโรงเรียน	2.78	1.14	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
5. เวลาและเนื้อหาที่สอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความพอดีและเหมาะสม	2.87	1.04	ปานกลาง
6. การสอนวิชาเกษตรได้ดำเนินการและบรรจุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.06	1.15	ปานกลาง
7. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหาเพราะพื้นที่และบริเวณตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียนรวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำการเกษตร	3.25	1.10	ปานกลาง
8. คุณวุฒิความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	2.93	1.35	ปานกลาง
9. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร	3.17	1.11	ปานกลาง
10. คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการสอนวิชาเกษตร	2.91	0.89	ปานกลาง
11. ความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาเกษตรของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร	3.14	1.29	ปานกลาง
12. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนวิชาเกษตรมีจำนวนไม่เหมาะสม เช่น มีมากหรือน้อยเกินไป	3.29	0.87	ปานกลาง
13. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและความร่วมมือต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	2.72	0.73	ปานกลาง
14. ครู-อาจารย์วิชาเกษตรมีโอกาสหาความรู้วิชาเกษตรใหม่ที่ทันสมัยมาใช้สอนนักเรียน	2.82	0.92	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
15. ตำราเอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับครู-อาจารย์ และนักเรียนใช้ค้นคว้าศึกษามีปริมาณเพียงพอ	3.04	0.89	ปานกลาง
16. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก	3.53	1.12	มาก
17. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีปัญหาด้านการเตรียมการสอน	2.61	0.87	ปานกลาง
18. หมวควิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนจากโรงเรียนไม่เพียงพอ	2.63	0.90	ปานกลาง
19. ห้องเรียน/สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร	3.38	0.83	ปานกลาง
20. ความสามารถด้านความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่ดีพอ	2.53	0.96	ปานกลาง
21. ปัญหาสำคัญด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียนถูกบังคับให้เรียนวิชาเกษตร นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนและขาดบุคคลากรด้านการศึกษาโดยตรง	1.12	1.99	น้อยมาก

จากตารางที่ 4 พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย 2.25-3.49) มากที่สุด ปัญหาและอุปสรรคที่พบมาก (ค่าเฉลี่ย 3.53) ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร คือ การที่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมากและปัญหาและอุปสรรคที่พบว่ามีน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.53) คือ ความสามารถด้านความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่ได้พอ ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านอื่น ๆ ได้แก่ นักเรียนถูกบังคับให้เรียนวิชาเกษตร นักเรียนขาดความสนใจ และขาดบุคลากรด้านการเกษตรโดยตรง เป็นต้น จะพบว่ามีน้อยมาก (ค่าเฉลี่ย 1.12)

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการในการปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความต้องการ
1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้นเพื่อมีความรู้และประสบการณ์นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.40	0.91	ปานกลาง
2. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอนวิชาเกษตรเกี่ยวกับความรู้ภาคทฤษฎีการเกษตร	3.63	1.01	มาก
3. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง	3.89	0.90	มาก
4. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ความสามารถในการเตรียมการสอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน	3.51	0.84	มาก
5. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อโสตทัศนอุปกรณ์เพื่อสามารถสอนวิชาได้อย่างมีคุณภาพสูง	3.74	1.02	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความต้องการ
6. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการ สอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	3.63	0.99	มาก
7. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิธีการวัด ผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตร	3.10	1.52	ปานกลาง
8. ความต้องการให้มีการจัดสัมมนาครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และขยาย ความคิดในการพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการ สอนวิชาเกษตร ในระดับที่ท่านสอนอยู่มีคุณภาพ ดียิ่งขึ้น	3.72	0.99	มาก
9. ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึง ความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการ เรียนการสอนวิชาเกษตร โดยการให้ความช่วย สนับสนุนส่งเสริม เช่นเดียวกับหมวด/สาขาวิชา	3.85	1.32	มาก
10. ความต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการ ศึกษาฝึกหัดครูเกษตรส่งนักศึกษาฝึกสอนไปฝึก สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่านทุกปีการ ศึกษา	3.65	1.23	มาก
11. ต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตร จัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศส่งเสริม และแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนการสอน วิชาเกษตรในโรงเรียนของท่าน	3.59	0.90	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความต้องการ
12. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรควรรับผิดชอบด้านการสอนและควบคุมงานการเกษตรให้ยู่สภาพที่ตลอดเวลาโดยลดปริมาณงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนลง	3.72	0.85	มาก
13. งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตรควรได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและมีปริมาณเพียงพอ	3.82	0.85	มาก
14. โรงเรียนควรประสานงานร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและให้ความสำคัญแก่วิชาเกษตรอย่างมาก	3.63	0.91	มาก
15. ทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลังเพื่อให้ครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ เกษตรโดยตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นประจำโรงเรียนละอย่างน้อย 2-3 คน	3.40	1.52	ปานกลาง
16. ทุกโรงเรียนควรจัดองค์การหรือชมรมหรือกลุ่มนักเรียนผู้สนใจการเกษตรและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.76	มาก
17. โรงเรียนควรจัดเชิญวิทยากรที่มีความรู้ประสบการณ์หรือผู้สำเร็จในงานอาชีพเกษตรมาบรรยายกระตุ้นครู-อาจารย์และนักเรียน			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความต้องการ
ให้เล็งเห็นความสำคัญของงานอาชีพเกษตร เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	3.68	0.87	มาก
18. โรงเรียนควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรไปรับการศึกษา ต่อ/อบรม/สัมมนา เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ต้นตัว พัฒนาตนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา	3.87	0.95	มาก
19. โรงเรียนควรมีจัดกิจกรรม เช่น นิทรรศการ การสาธิต การประกวด การแข่งขั้ และการ ทัศนศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนวิชา เกษตรทุกภาคเรียนหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.89	1.67	มาก
20. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรง เรียนควรมีจัดให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพ ของท้องถิ่น	4.08	0.67	มาก
21. ความต้องการอื่น ๆ สำคัญ (โปรดระบุ)			

จากตารางที่ 5 พบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่มีความต้องการด้าน
พัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนมาก ซึ่งมีความต้องการมาก (เฉลี่ย 4.08) ในการที่จะ
ให้การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนควรมีจัดให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพ
ของท้องถิ่น รองลงมา คือ การให้ทุกโรงเรียนจัดองค์การหรือชุมนุมหรือกลุ่มนักเรียน ผู้สนใจ
การเกษตร และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของตัวครูผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนมีความต้องการมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง ส่วนความต้องการระดับปานกลางที่พบได้แก่มีความต้องการปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40) การศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลังเพื่อให้ครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาสายครุศาสตร์โดยตรงมาบรรจุเป็นครู รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นประจำโรงเรียนละอย่างน้อย 2-3 คน มีความต้องการปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.10) การเข้าฝึกอบรมด้านวิธีสอนและประเมินผลการสอนวิชาเกษตร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 6 แสดงข้อคิดและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงในการสอนวิชาเกษตร

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. จัดหาตำราเอกสารหนังสือและอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนให้เพียงพอทุกโรงเรียน	7
2. การขาดสถานที่ ดังนั้นควรจัดวิชาที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน	5
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมด้านเกษตรเพื่อจัดงบประมาณให้มากกว่านี้	3
4. จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของตลาด	3
5. โครงการโดยคำสั่งของกรมสามัญศึกษา ควรทำอย่างต่อเนื่องและมีการตรวจการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	1
6. ควรจัดจำนวนนักเรียนให้เหมาะสมและผู้สอนมีโอกาสคัดเลือกผู้เรียนเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน	1
7. กิจกรรม ช.ก.ท ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่อง หากไม่เช่นนั้นให้ยกเลิก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ	ความถี่
8. เนื้อหาวิชาควรมีการยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดความสนใจแก่นักเรียน	1
9. วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา การสอนควรต่อเนื่องตามระดับต้นสู่ระดับปลาย	1
10. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการสอนเกษตร	1

จากตารางที่ 6 พบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่พบปัญหาการขาดสถานที่ในการปฏิบัติงานเกษตรจึงเสนอให้จัดวิชาที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และข้อเสนอแนะที่รองลงมา คือความต้องการให้ฝ่ายบริหารส่งเสริมด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร เพื่อจัดสรรงบประมาณได้ถูกต้องและเหมาะสม

ด้านการเรียนการสอนต้องการให้เห็นการปฏิบัติจริงให้มากควบคู่กับทฤษฎีและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่อยู่ในเขตชุมชนควรสอนเรื่องไม้กระถางและไม่ประดับให้มากกว่าอย่างอื่น

ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนได้เสนอให้จัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนและจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอแต่ละโรงเรียนนอกจากนี้ ยังมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมตลอดจนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของครูเกษตรอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอน ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ซึ่งทำการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ประชากรที่นำมาวิจัยเป็นครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 47 คน เป็นเพศชาย 29 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 และเป็นเพศหญิงจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 48.93 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 68.08 อายุราชการโดยเฉลี่ย 11-14 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 7 ปี และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิกการศึกษา คือ ค.บ. และวท.บ. มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.29 ซึ่งอยู่ในตำแหน่งอาจารย์มีหน้าที่เป็นครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 50 และรับผิดชอบการสอน 2 วิชาและจำนวนห้องที่สอนอยู่ 4-6 ห้อง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 40.42 ซึ่งวิชาเกษตรที่สอนจะเกี่ยวข้องกับด้านการผลิตพืช เนื่องจากมุ่งให้การเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและท้องถิ่น

ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ยังสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน โดยการเข้าร่วมการฝึกอบรมความรู้ทางด้านเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.32 และมีความพอใจในการที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 78.72 และมีความสนใจด้านการผลิตพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา จะเปิดสอนวิชา
 เกษตรกรรมเป็นวิชาพื้นฐานอาชีพหรือการงานหรือวิชาบังคับ และมีแผนการเรียนที่ให้นักเรียนเลือก
 เรียน คิดเป็นร้อยละ 63.83 ในโรงเรียนระดับมัธยม จะจัดให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
 โรงเรียนละ 4 คน ซึ่งครูผู้สอนจะจัดการสอนให้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป การสอนปฏิบัติ
 จะมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกได้เพียงพอเฉพาะด้านพืชเท่านั้น แต่การปฏิบัติด้านพืชไร่
 ยังได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอหรือน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 10.63 และที่สำคัญคือการขาดพื้นที่
 หรือบริเวณ แม้จะมีแหล่งน้ำเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 70.21 การปฏิบัติด้านสัตว์บาลยังพบว่า
 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตั้งแต่พันธุ์สัตว์ ตลอดจนการทำโรงเรือนซึ่งจะเป็นปัญหาต่อมากที่ต้องประ
 สันนอกในการจัดการเรียนการสอนยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคอีกหลาย ๆ ด้านได้แก่ปัญหาที่ครู
 เกษตรม่งานที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับปานกลางที่ครูเกษตร
 ส่วนใหญ่ประสบมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.53 และปัญหาที่พบน้อยมากได้แก่ความสามารถ
 ด้านความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่ดีพอ มีค่า
 เฉลี่ย 2.61 แต่ปัญหาอื่น ๆ ในหลาย ๆ ด้านยังอยู่ในระดับปานกลางแสดงว่าเป็นปัญหาที่พบบ่อยสม่ำเสมอ
 เสมอนั่นเอง

ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร มีความต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียน
 การสอนในโรงเรียนมัธยมในหลาย ๆ ด้าน ความต้องการที่พบมากที่สุดคือให้โรงเรียนจัดการเรียน
 การสอนให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับท้องถิ่น และต้องการให้โรงเรียนจัดให้มีการหรือชมรมหรือ
 กลุ่มนักเรียนผู้สนใจในการเกษตรและส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีค่า
 เฉลี่ยสูงถึง 4.08 และ 3.93 ตามลำดับ ในส่วนของการพัฒนาตนเอง มีความต้องการมากใน
 การเข้าฝึกอบรมด้านความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง มีค่าเฉลี่ย
 3.89 นอกจากนี้ยังมีความต้องการปานกลาง ในเรื่องการศึกษาค้นคว้าในระดับปริญญาสูงขึ้น ความ
 ต้องการฝึกอบรม ด้านวิชาการวิถึผล และประเมินผลการเรียน และต้องการให้มีการจัดอัตรากำลัง
 ให้ครูที่จบ ด้านการศึกษาศาสตร์เกษตรโดยตรงมาบรรจุเป็นครู มีค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อมาตุราจะ
 แะยึดด้านความต้องการจะพบว่าครูเกษตรมีความต้องการมากในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนใน
 ทุก ๆ เรื่องเป็นความต้องการระดับปานกลางมีน้อยเรื่อง และยังไม่พบความต้องการน้อยมากในเรื่อง
 ใดเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้